

27.8.2019 Fingrid

Varttitaseen referenssiryhmän kokous 3/2019

FINGRID

Agenda

1. Kokouksen avaus
2. Yhteenvedo skenaariotyöpajan tuloksista
3. Tasehallintahankkeen tilanne - Mikko Heikkilä, Fingrid Oyj
4. NBM-roadmap -palaute - puheenvuorot:
 - Petteri Haveri, Energiateollisuus ry
 - Pasi Kuokkanen, ELFI ry
5. Kansallisen hankkeen eteneminen
 - Seurannan suunnittelutyöryhmän esittelemine
 - Energiamittaustyöryhmän esittelemine
6. Muut asiat
7. Seuraavat kokoukset
8. Kokouksen päättäminen

Great
Place
To
Work®

Suomen parhaat
työpaikat

Finland

2018

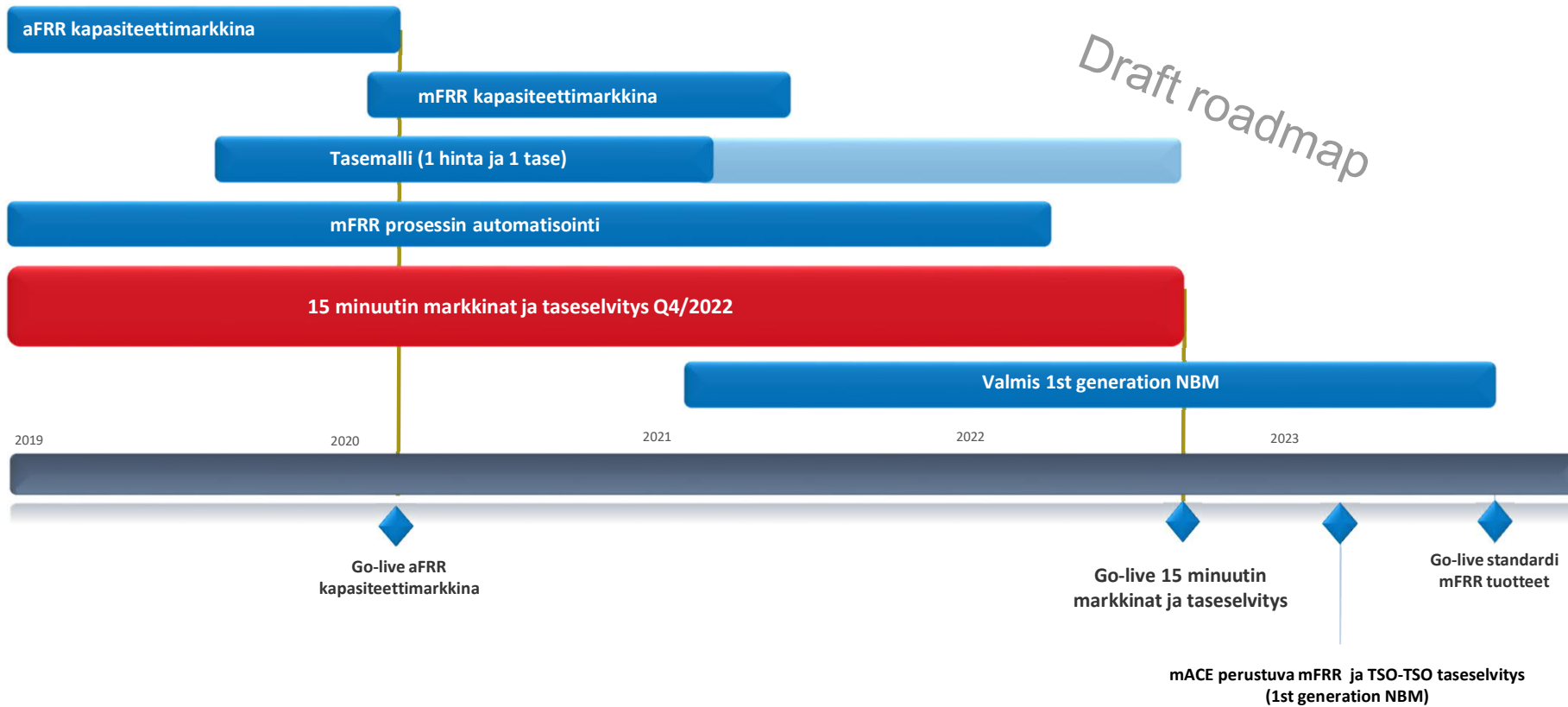
27.8.2019

Mikko Heikkilä @mikko_heikkila

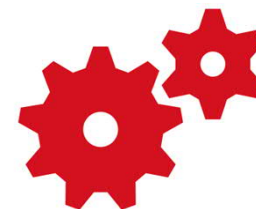
Pohjoismaisen tasehallintahankkeen tilannekatsaus

FINGRID

Tasehallintahankkeen uusi tiekartta suunnitteilla

Pohjoismainen tasehallintahanke

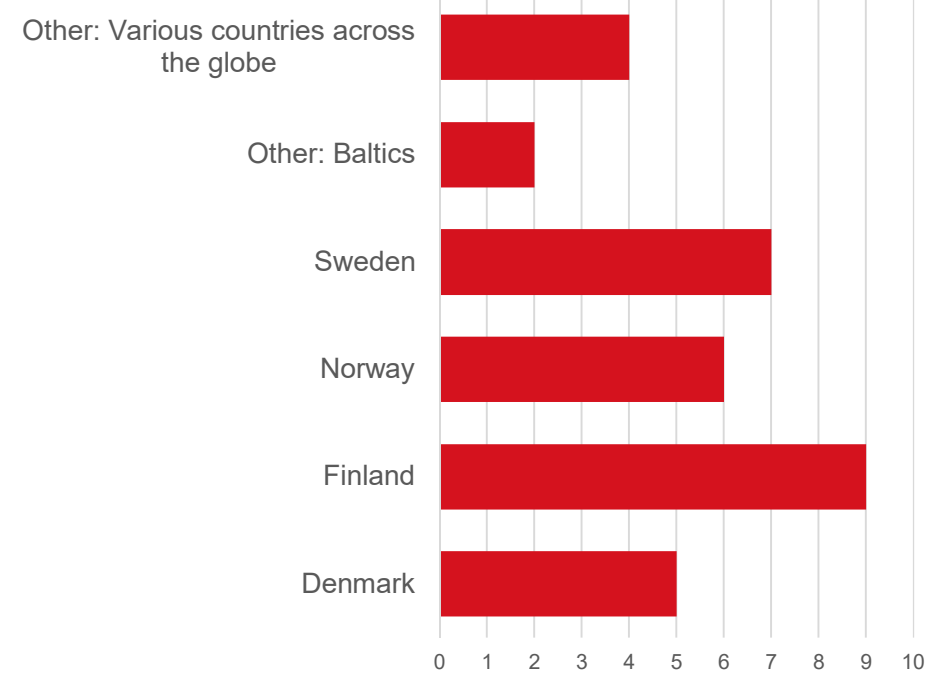
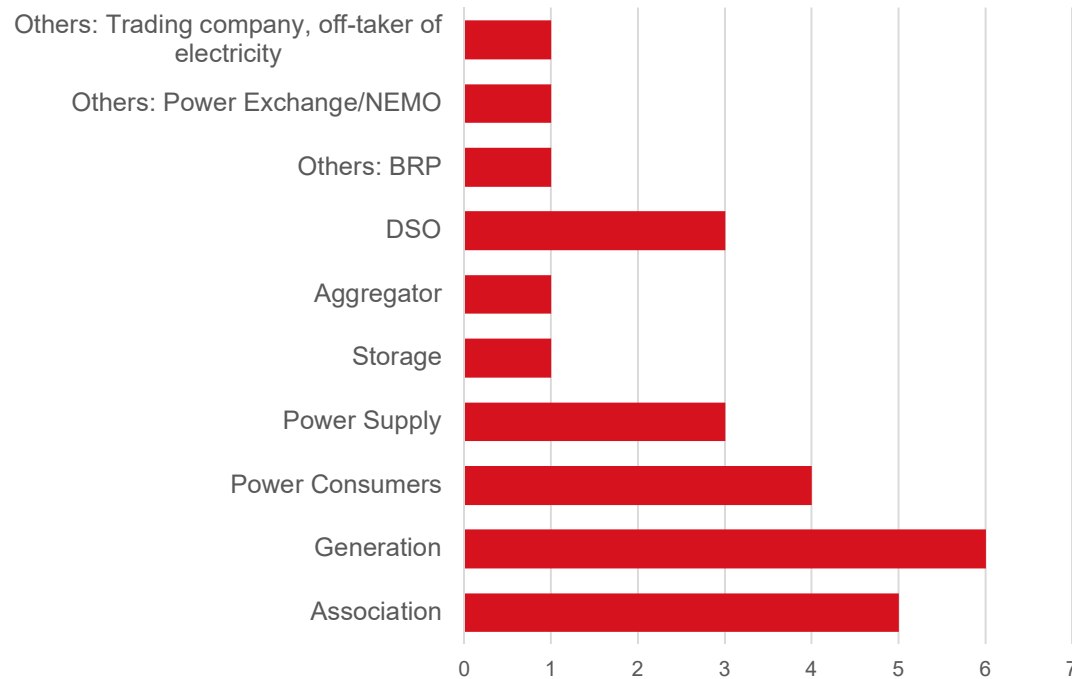
Varttitase

- Varttitaseen käyttöönotto on edellytys yhteiseurooppalaisille 15 minuutin sähkömarkkinoille.
- Pohjoismaissa on pidetty tärkeänä, että Pohjoismaat siirtyvät varttitaseeseen samanaikaisesti.
- 15 minuutin tuotteet otetaan käyttöön päivänsisäisille markkinoille samanaikaisesti varttitaseen kanssa.
 - Aikataulu vuorokausimarkkinan osalta on avoinna.
- Nykyinen suunnitelma: käyttöönotto Q4/2022

Yksi hinta ja yksi tase

- Uusi malli on osa Eurooppalaista harmonisointia ja EBGL:ssä on siitä vaatimukset.
- Kaikkien EU:n kantaverkkoyhtiöiden yhteinen ehdotus on tällä hetkellä energiavironomaisten arvioitavana.
- Vaihtoehdot toteutukselle ovat:
 - EBGL:n aikataulun mukaisesti ~Q1-Q2/2021, eli ennen varttitasetta
 - Samanaikaisesti varttitaseen kanssa ~Q4/2022

Sidosryhmäkonsultaatio päättyi 16.8. – Yhteensä 16 vastaajaa

Yhteenveto palautteesta

- Tarvitaan lisää tietoa:
 - Markkinaratkaisuiden yksityiskohdista, esim tasesähkön hinnoitteluperiaatteet
 - Vaikutuksista markkinatoimijoihin, esim liiketoimintaprosessit, IT-järjestelmät
 - NBM hankkeen kustannuksista
- Aikataulut:
 - Pitäisivät olla mieluummin realistisia kuin liian kunnianhimoisia
 - Tarkat käyttöönottopäivämäärät tarvitaan ainakin yksihintajärjestelmälle ja varttitaseelle
- Tarvitaan vahvemmat perustelut/analyysi:
 - Miksi TSO:t ehdottavat juuri tällaista tiekarttaa
 - Miksi kannattaa tehdä pohjoismaisia markkinoita, miksi ei voida mennä suoraan yhteiseurooppalaisiin ratkaisuihin (MARI,PICASSO)

Poimintoja palautteesta

- Lähes kaikki vastaajat toivovat yksitasemallin aikaisempaa käyttöönottoa
- Lähes kaikki vastaajat tukevat Pohjoismaiden liittymistä MARI ja PICASSO alustoille mahdollisimman nopeasti
- Yhteispohjoismaista aFRR kapasiteettimarkkinaa tuetaan, kuitenkin rajasiirtokapasiteetin varaus herättää huolta
- Yhteispohjoismaisen mFRR kapasiteettimarkkinan käyttöönottoa ei nähdä prioriteettina
 - Ruotsissa kaivataan mFRR kapasiteettimarkkinaa (kansallista tai pohjoismaista)
- Eurooppalaisten standardituotteiden (mFRR,aFRR) käyttöönottoa kannatetaan pikaisessa aikataulussa
- Ns. "bid filtering" toiminnallisuus huolestuttaa

Seuraavat askeleet tiekartan päivittämiseksi

LUONNOS

NRA-TSO tapaaminen 30.8.

- Viranomaisten informointi sidosryhmä-palautteesta
- Keskustelu jatkoprosessista

NBM Stakeholder reference group 11.9.

- Sidoryhmä-palautteen yhteenveto
- Suunnitelma tiekartan päivittämiseksi

NBSC 25.9.

- **TSO:iden esitys yksitasemallin ajoituksesta**
- **TSO:iden esitys mFRR kapasiteetti-markkinan ajoituksesta**

Viranomaisten mahdollinen muutospyyntö aFRR kapasiteetti-markkinasta 15.10. mennessä

NBSC 23.10.

- **Päivitetyn tiekartan vahvistaminen**
- **Esitys 15 min tavoitepäivämäärästä**
- **Esitys aFRR kapasiteetti-markkinan ajankohdasta**

Marras- /Joulukuu

- Päivitetyn tiekartan julkaisu
- Viranomais-prosessin aloittaminen 15 min ISP poikkeukseen liittyen

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

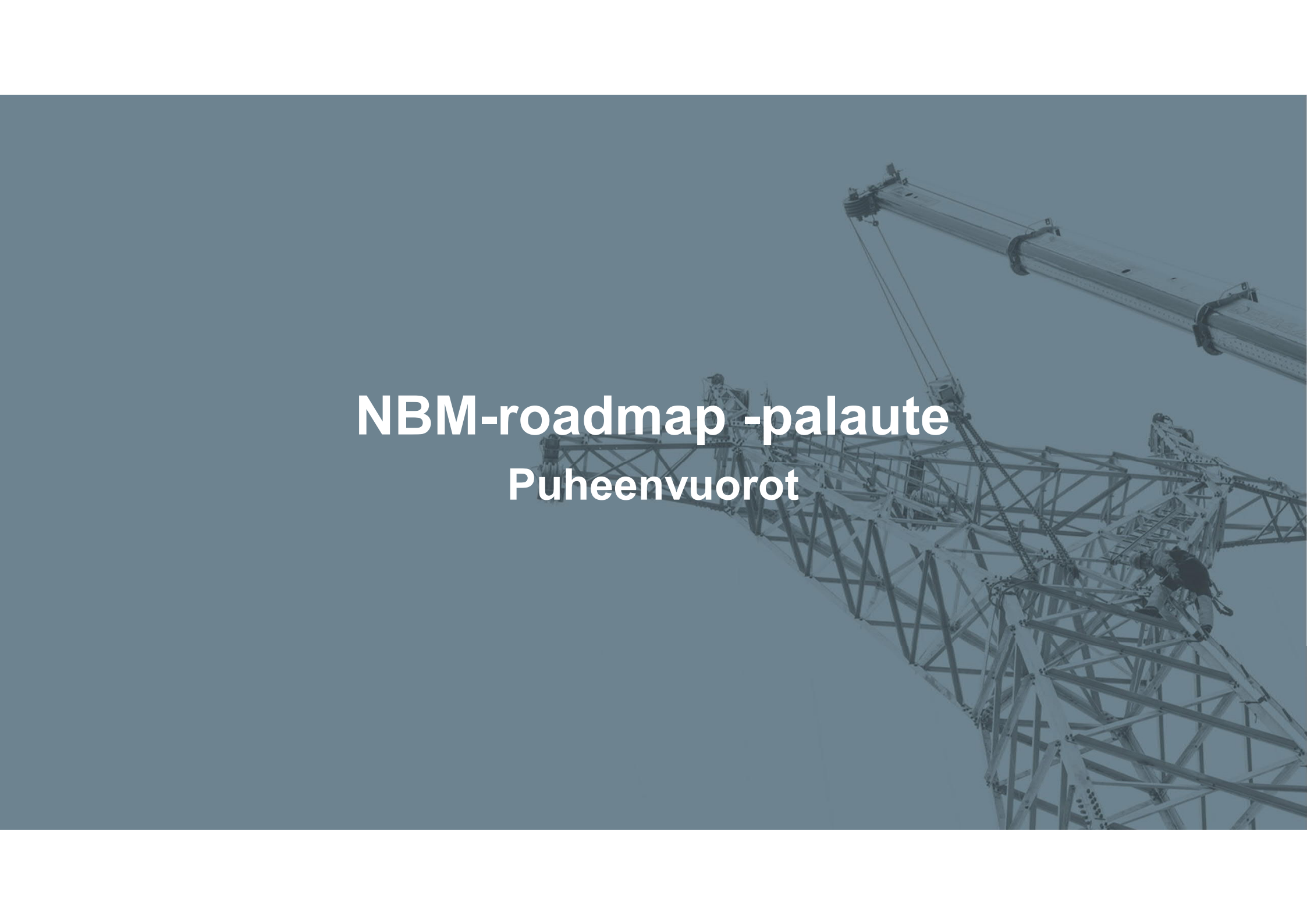
Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

mikko.heikkila@fingrid.fi

[@mikko_heikkila](https://twitter.com/mikko_heikkila)

FINGRID

NBM-roadmap -palaute

Puheenvuorot

Petteri Haveri, Energiateollisuus ry

NBM-roadmap -palautepuheenvuoro

NBM Road Map

Nordenergi's and Finnish Energy's views

NBM Road Map

GOOD

- Comprehensive general description
- Provides an overall timetable for NBM
- Stakeholder involvement has been recognized as an integral part

TO BE INCLUDED

- Development for creating market participants more possibilities to provide for system balance. These include real-time transparency on imbalance price formation and extension of trading opportunities in the organized markets in order to trade imbalances in these markets close to or until the beginning of operational phase
- Foreseen needs for regulatory changes, both on a legal level and on regulatory approval level
 - Regulatory approval processes may take time, especially if not sufficiently discussed with stakeholders in before hand
 - Some parts of NBM will require changes in national legislations. These may differ country by country and processes may proceed with different pace in different countries
- Other known external risks of importance, such as risks of delays in datahub implementation or IT providers capability to provide
- We'd also encourage developing national road maps for moving into 15 minutes metering and including these into the Nordic Road Map

Energiategollisuus

NBM Road Map

TO BE IMPROVED

- In many parts the Road Map doesn't provide sufficiently detailed information, and it needs to be deepened
 - The core of Nordic NBM is the AOF. Its building blocks needs to be described more in detail, as well as its functions. Eventually what will be the roles and tasks of European platforms, AOF and individual TSOs under 1st gen. and 2nd gen. NBMs?
 - TSOs are public entities - Costs and Budget needs to be transparent
 - How and when are the Nordic balancing markets expected to integrate with European market places?
- Firm dates are needed, the draft timetable is on too high level, and we expect the final Road Map to present more detailed timetable and firm dates
 - Specially single price model implementation date is needed, since from the publication of final Road Map it'll be less than 1,5 years to the implementation
 - Though there's more time until implementing ISP 15 it's such a big change, that also it needs a firm date in the final Road Map

NBM Road Map

SINGLE PRICE MODEL

- The foreseen competitive and economic benefits, the foreseen modest changes required when implemented and the risks related to bundling many changes together clearly indicate that early implementation is the way forward
- Emphasise that single price model is to be implemented *latest* Q1/2021 (as required by EBGL)
- The TSOs need to start working with documents describing single price model in detail. For example we call for detailed examples/alternatives for new pricing models (including proposals for new fees for BRPs) to use for discussion/consultation

ISP 15

- Timeline needs to be fixed in autumn 2019 and all uncertainties known before finalizing the Road Map to be considered
 - All delays after this cause costs. Any potential delays communicated well in advance
 - In Finland the datahub must be in operation at least 6 months before changing to ISP 15
 - TSOs needs to be sure that from their perspective Q4/2022 is doable. Big changes should not be done in December, hence consider November or if needed, Q1/2023

NBM Road Map

NORDIC aFRR AND mFRR CAPACITY MARKETS

- Promote for Nordic markets
- Transmission capacity reservation methodology needs to be observed and improved

STAKEHOLDER INVOLVEMENT

- We welcome the extended stakeholder involvement on Nordic and national level!
- We welcome NBM project's openness to enter discussions and to answer questions based on their best knowledge
- Possible themes (in addition to those already earlier mentioned) include
 - Solutions and implementation milestones of the single price model
 - The detailed steps and timeline for European integration
 - Scope of the 15 min ISP postponement request to NRAs

Pasi Kuokkanen, ELFI ry

NBM-roadmap -palautepuheenvuoro

Yhteenveto skenaariotyöpajan tuloksista

Skenaariotyöpajan tulokset (1/2)

- Viranomaispäätökset ja asetusmuutokset tulisi olla valmiina syksyllä 2020
 - toimialan toimenpiteiden käynnistäminen riippuu lainsäädännön voimaantulosta
 - muutosten käynnistämisen viivästyminen vie hankkeelta uskottavuutta
- Datahubin käyttöönotto ennen varttia nähtiin tärkeäksi
 - toisaalta toimijoiden tulisi olla valmiita vartin ja datahubin järjestyksen muuttumiseen
- Jakeluverkkojen mittauksia ei varttiin ennen datahubia
- Mittareiden päivitys varttiin tulee sovittaa varttitaseen aikatauluun, kun se tarkentuu

Skenaariotyöpajan tulokset (2/2)

- Yksitasemalliin siirtymistä tasehallinnan suuntaviivan aikataulussa kannatettiin laajasti
- Säätosähkömarkkinoiden suhteen on tärkeintä, että pohjoismaiset markkinat toimivat
- Naapurimaiden toteutuskyvystä ollaan huolissaan, epäselvyyttä mm. Ruotsin datahubin roolista ja aikataulusta
- Selkeä aikataulu ja avoimuus siihen vaikuttavista tekijöistä nähdään ensiarvoisen tärkeänä

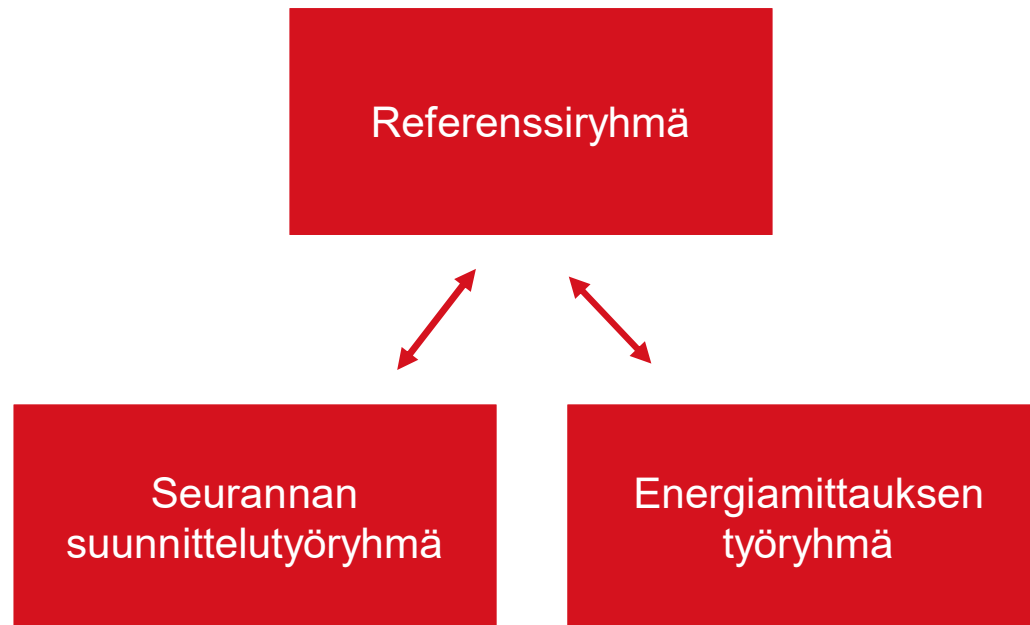
Kansallisen hankkeen eteneminen

Vartitase

Varttitaseen tämänhetkinen tilanne

- Uusi pohjoismainen aikataulu varmistuu myöhemmin syksyllä
- Valmistautuminen kansallisesti varttiin osittain uudistettu prosessin tehostamiseksi

Seurannan suunnittelutyöryhmä

- Ryhmä koostuu toimialan edustajista (eri roolit edustettuina), yhteensä n. 12 hlö
- Työ käynnistyy syksyn 2019 aikana
- Työryhmän tehtävänä on miettiä millä tasolla ja millä työkaluilla kantaverkkoyhtiö ja viranomaiset tulisivat seuraamaan toimialan valmistautumista vartin taseselvitykseen ja vartin energiamittaukseen siirtymiseen
- Tavoitteena löytää tehokas seurantatapa Q2 2020 mennessä, jotta voidaan varmistaa koko toimialan valmius

Seurannan suunnittelutyöryhmään kutsutut jäsenet

Henkilö	Yritys
Mikko Salminen	Axpo
Pasi Kuokkanen	ELFI ry
Olli Taipale	Energiavirasto
Jonni Laine	eSett
Tom Backman	Fortum Markets Oy
Jari Hokkanen	Gasum Consulting Oy
Aki Martikainen	Loiste
Jari Aurojärvi	Power-Deriva Oy
Kari Penttala	Seiverkot Oy
Samuli Saine	Smart Energiapalvelut Oy

Energiamittauksen työryhmä

- Ryhmä koostuu toimialan osapuolista, jotka edustavat eri rooleja
 - Kutsuttuja yhteensä 9 hlö
- Työ käynnistyy syys-lokakuun vaihteessa
- Toimiala on pyytänyt selkeää varttitaseen käyttöönottosuunnitelmaa ja sitä, että tärkeimmät velvoitteet kirjataan lainsäädäntöön
 - Koskee myös mittarivaihtojen aikataulua ja aikataulun sidonnaisuuksia muihin projekteihin, kuten datahubin käyttöönottoon
- Mittarimuutoksia koskeva päivitetty aikataulu ja niiden vaikutukset luonnosteltaviin asetusmuutoksiin (Q1/2020) tulee määrittää selkeästi
 - Energiamittaustyöryhmän tehtävänä on sovittaa ET:n kantapaperin esittämät aikataulut varttimittaukseen siirtymisestä varttitaseen uuteen aikatauluun

Energiamittaustyöryhmään kutsutut jäsenet

Henkilö	Yritys
Tommi Riski	S-Voima Oy
Saku Ruottinen	Caruna Oy
Matti Hirvonen	Tampereen Sähköverkko Oy
Kalle Hammar	Rejlers Finland Oy
Veli-Matti Laakkonen	Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
Juha Eskola	Oulun Energia Oy
Juha Viherjäläakso	Rauman Energia Oy
Olli Taipale	Energiavirasto
Ina Lehto	Energiateollisuus

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

The Fingrid logo consists of the word "FINGRID" in a bold, red, sans-serif font. The letters are closely spaced and have a slight shadow effect, giving it a three-dimensional appearance. The logo is positioned in the bottom right corner of the slide.

FINGRID